

TV4 i krisens centrum

*En fallstudie om hur #metoo försätter en journalistisk organisation i kris och
den intressekonflikt som uppstår*

Lunds universitet

Institutionen för kommunikation och medier

Medie- och kommunikationsvetenskap

MKVA22 delkurs 4, HT 2017

Författare: Annie Rundfelt & Jonatan Aldén

Handledare: Michael Rübsamen

Examinator: Tommy Bruhn

Abstract

Den 13 oktober publicerade Lulu Carter ett inlägg på instagram med en bild på Martin Timell och hashtagen #metoo. Instagraminlägget kom att leda till en stor förtroendekris för organisationen TV4 där Martin Timell arbetade som en hyllad programledare. Förtroendekrisen ledde till en intressekonflikt för organisationen som tvingades tampas med krocken av att vara en journalistisk organisation och samtidigt krishantera. Som journalistisk organisation har TV4 i uppgift att exponera samtidigt som de som krishanterande organisation vill dämpa dramatiken kring händelsen. Uppsatsen ämnar undersöka hur TV4 gått tillväga för att upprätthålla sin tillförlitlighet och sitt anseende i och med att de är en journalistisk organisation som är anklagad för det som det rapporteras om. För att undersöka det har det gjorts en fallstudie innehållande en textanalys för att urskilja teman hos TV4 dels som journalistisk organisation och dels som krishanterande organisation. Materialet består av två stycken intervjuer från nyhetsmorgon och TV4-nyheterna. Intervjuerna är sända i TV4, de som utför intervjuerna är TV4 anställda journalister och den som intervjuas är TV4s VD Casten Almqvist. Analysen diskuterar hur TV4 både som journalistisk och krishanterande organisation gått tillväga för att upprätthålla sitt anseende och hantera intressekonflikten.

“TV4 i krisens centrum” är skriven av Jonatan Aldén och Annie Rundfelt i Medie- och kommunikationsvetenskap vid institutionen för kommunikation och medier vid Lunds universitet.

Nyckelord: Tillförlitlighet, anseende, TV4, krishantering, journalistisk organisation

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Tidigare forskning	5
1.3 Syfte	6
1.4 Frågeställning	7
2. Metod	7
2.1 Kvalitativ fallstudie	7
2.2 Kvalitativ textanalys	8
2.3 Tillvägagångssätt	9
2.4 Urval & avgränsning	9
2.5 Kritisk reflektion	10
3. Teori	11
3.1 Journalistiska organisationer	11
3.1.1 Framing	12
3.2 Krishantering	13
3.2.1 Statusläran & försvarsstrategi	14
3.2.2 Känslor för att övertyga	14
4. Resultat & Analys	15
4.1 “Vi” & “Ni”	16
4.1.1 TV4s möjlighet till framställning av nyheten	19
4.1.2 TV4s positiva inställning till #metoo	20
4.1.3 TV4s försvarsstrategi	22
4.1.4 Självrannsakan	24
5. Slutsats & reflektion	26
Referenser	29
Litteraturlista	29
Empiriskt material	30
Övriga referenser	30

1. Inledning

Den virala hashtagen #metoo och det globala upproret mot sexuella trakasserier som följt den har gett upphov till en massiv medierapportering och debatt. Framst kvinnor i en mängd olika branscher över hela världen, har vittnat om olika former av övergrepp både på sina arbetsplatser och i privata sfärer och debatten har engagerat såväl privatpersoner, företag, riksdagen och kungahuset. #metoo har medfört att en mängd institutioner och företag har fått rannsaka sig själva och offentligt fått stå till svars för både interna och externa anklagelser. Ett av de företag som hamnat i strålkastarljuset är TV4 efter anklagelser mot den folkkära programledaren Martin Timell.

Den här uppsatsen avser att undersöka hur TV4 har hanterat krisen och avgränsar sig till att undersöka och analysera två intervjuer producerade och genomförda av TV4 själva. Anledningen till valet av studieobjekt och valet att granska deras egenproducerade material är att det uppstår en spännande intressekonflikt när TV4 dels blir en kriskommunicerande organisation samtidigt som de är en journalistisk organisation. Intressekonflikten ligger i att de förmodat vill minimera de negativa konsekvenserna krisen och den medföljande negativa medierapporteringen har på deras varumärke samtidigt som de själva måste rapportera om krisen på ett sanningsenligt och trovärdigt sätt för att inte mista sin journalistiska tillförlitlighet. Deras anseende är alltså angripet från flera håll samtidigt och deras agerande kommer vara avgörande för vilka konsekvenser krisen får. Några av de aspekter som gör studien intressant är huruvida TV4 väljer att använda journalistiken som en del i krishanteringen och på sättet de distanserar sig till Timell och de produktionsbolag som producerar programmet han medverkar i vilket är ett av TV4s ”flaggskeppsprogram”. Även samhällsdebatten #metoo har fört upp på agendan som omger, och var startskottet för TV4s kris gör ämnet och uppsatsen aktuella och förhoppningen är att analysen ska bidra till en förståelse för innebörden en krissituation och hanteringen av den kan ha för ett företag.

1.1 Bakgrund

I och med att TV4 måste krishantera i sviterna av #metoo, där de själva står i strålkastarljuset som anklagad och där de dels ska verka som neutral nyhetsrapporterande aktör uppstår en

påträffande intresskonflikt inom organisationen. Sättet på vilket de hanterar och rapporterar om krisen som journalister och nyhetsförmedlare som främst bör vara lojala mot medborgarna i en kris som kräver kritisk granskning av den egna organisationen och dess medarbetare. När ett internt problem eller, en unken luftficka från förr då detta beteende eventuellt var accepterat som Almqvist menar är fallet, när allmänheten och blir en extern kris som TV4 tvingas agera efter i och med #metoo (TV4-nyheterna 2017).

Startskotten för den kris som TV4 idag befinner sig i var de omfattande våldtäktsanklagelserna mot Hollywood producenten Harvey Weinstein i oktober 2017 och skådespelerskan Alyssa Milanos tweet till följd av detta i vilket hon uppmanade sina följare att svara #metoo om även de blivit utsatta för sexuella trakasserier. Syftet med hashtagen var att uppmärksamma sexuella trakasseriers omfattning genom att synliggöra problemet på sociala medier. Hashtagen blev snabbt viral och bidrog till en global kedjereaktion av vittnesmål, från framförallt kvinnor, om övergrepp och sexuella trakasserier i samhällen över hela världen. #metoo har även lett till att kvinnor i en mängd olika branscher har gått samman och vittnat om en jargong och kultur inom deras yrkesområden där sexuella trakasserier och andra övergrepp förekommer men tystas ner eller förminskas av män i makt- och ledarpositioner. Några exempel på hashtags som har uppkommit i Sverige till följd av #metoo är: #tystnadtagning, #medvilkenrätt, imaktenskorridorer, #tystiklassen och där vittnesmål om övergrepp från teater och filmbranschen, rättsväsendet, politiken och skolan har samlats. Den stora spridningen och genomslaget av hashtagsen på sociala medier har även resulterat i en omfattande rapportering i traditionella medier.

Ett av de mesta uppmärksammade fallen i Sverige är anklagelserna mot TV4s programledare Martin Timell. Anklagelserna mot Timell började med att tv-profilen Lulu Carter den 13 oktober publicerade ett inlägg på Instagram i vilket hon skrev ”Timell = TV4s egen Harvey Weinstein” följt av #metoo (lulucartersweden 2017). Timell och Carter har under flera år arbetat tillsammans med programmet “Äntligen hemma” på TV4. Efter Carters inlägg trädde fler kvinnor fram och vittnade om olika slags sexuella trakasserier och övergrepp från Timell. De tidigaste påstådda övergreppen ska ha skett 2008 vid en fest som “Äntligen hemma”s produktionsbolaget Meter television anordnade. Det har även framkommit att Meter television har utfört en intern utredning 2016 på grund av anklagelser om olämpligt beteende

mot Timell i samband med produktionen av programmet. TV4s VD Casten Almqvist har vetat om anklagelserna som föranledde utredningen och menar i "TV4 Nyheterna" att han hört rykten rörande arbetsklimatet på produktionen genom åren men inte reflekterat över dem (TV4-nyheterna 2017).

Efter Carters instagraminlägg den 13 oktober dröjde det till den 20 oktober innan TV4 själva namngav Timell istället för att omnämna honom som "tv-profilen" eller "TV4 medarbetaren" och meddelade att "Äntligen hemma" stoppas. I "TV4-nyheterna" samma dag meddelade VD Almqvist att deras insatser har varit för svaga och i samma sändning får även Timell "tala ut" om anklagelserna mot honom. Följande dag, den 21 oktober, sänds en liveintervju med Almqvist i "Nyhetsmorgon" där han talar om Timell och hans agerande och meddelar att Timell inte kommer jobba för TV4 igen. Intervjun fokuseras kring hur TV4 har, och kommer att hantera händelsen och hur de ska förebygga att något liknande händer igen (Nyhetsmorgon 2017). Två dagar senare meddelar TV4 officiellt att de avslutar allt samarbete med Timell men att de inte kommer göra en polisanmälan (TV4-nyheterna 2017). Den 31 oktober inleds dock en förundersökning mot Timell efter att kvinnan som säger sig ha blivit utsatt för våldtäkt 2008 polisanmält händelsen (Förundersökning inledd mot Martin Timell 2017).

1.2 Tidigare forskning

Tidigare studier rörande krishantering och kriskommunikation är bland annat Erikssons (2014) studie av sociala mediers betydelse i, under och efter en kris. Studien visar att dess roll och betydelse påverkas och styrs av krisen natur och typ och att de även påverkar sättet på vilket det rapporteras om krisen i andra medier. Erikssons forskning blir intressant för denna studie då #metoo upproret startade på twitter och sedan drabbade TV4 direkt via Lulu Carters instagram-inlägg vilket ledde till en omfattande bevakning i traditionella medier. Krisen startade alltså på sociala medier och utvecklades sedan till en förtroendekris för TV4 genom den omfattande bevakningen. Lerbinger (2011) har bedrivit forskning kring organisationers krishantering när krisen grundas i eller består av ett bristande eller skadat förtroende för organisationen och ledningens roll i denna kris. Han menar att dessa förtroendekriser ofta bero på eller kan relateras till misstankar om omoraliskt agerande eller bristande värderingar på ledningsnivå inom en organisation. Lerbingers forskning blir även den relevant för denna

studie då krisen TV4 befinner sig och hur de hanterar den är kopplat till värderingsfrågor och ledningens agerande. Även Benoit (1995) berör kriser rörande förtroende och presenterar flera strategier med fokus på det budskap som kommuniceras för att mildra krisens konsekvenser och återupprätta organisationens image. Han menar att de budskap som används och hur de förmedlas bör anpassas efter krisens kontext för att ha chans att ge önskvärda konsekvenser och bibehålla den anklagade organisationens image.

Den gemensamma slutsatsen dessa tre studier presenterar är att de flesta kriser skiljer sig åt i både uppkomst och händelseförlopp och att de därför bör bemötas efter de rådande omständigheterna. Krishanteringens och sättet organisationen väljer att kommunicera kring händelsen bör därför också anpassas efter krisen och de budskap som kommuniceras likaså. Dessa tre tidigare forskningsinriktningar rörande kriser, dess uppkomst och hur de kan hanteras kan hjälpa denna studie att positioneras sig inom krishanteringens forskningsområde. Detta genom att studie innefattar element och aspekter från alla dessa tre tidigare forskningsinriktningar men samtidigt introducerar nya aspekter som exempelvis de dubbla roller TV4 har i krisen och den intressekonflikt som uppstår.

1.3 Syfte

Studiens syfte är att undersöka hur en journalistisk aktör agerar för att upprätthålla sin tillförlitlighet när de själva är anklagade för det som det rapporteras om. Som journalistisk organisation har man ett ansvar att verka för demokratin och att informera medborgarna för att de självständigt och fritt ska kunna ta ställning i olika samhällsfrågor. Det som avses undersökas är således intressekonflikten TV4 ställs inför där de dels är en journalistisk organisation med uppgift att peka ut och exponera i kombination med att försöka krishantera och värna om sitt anseende och journalistiska tillförlitligheten i situationen där de själva är anklagade. För att ta reda på detta kommer vi att undersöka TV4 som journalistisk organisation med åliggande att synliggöra samtidigt som de måste sköta krishanteringens i sviterna av anklagelserna mot TV4 programledaren Martin Timell som följt av den virala hashtagen #metoo för att värna om sitt anseende.

1.4 Frågeställningar

- På vilket sätt arbetar TV4 som kriskommunicerande organisation för att värna om och skydda sitt anseende när ett internt problem skapar en extern kris?
- Hur arbetar TV4 för att upprätthålla sin tillförlitlighet som journalistisk organisation när de själva är föremål för granskning?

2. Metod

Studien avser att, på ett djupare plan, undersöka och förstå hur TV4 hanterar och agerar i sina båda roller i krisen. När syftet med studien ligger i just förståelse med fokus på processen, innebörden och tolkning för att se hur olika aspekter samspelar för att bilda en helhet snarare att plocka ut enskilda aspekter och studera dessa som variabler så passar en kvalitativ metod bättre än kvantitativa för denna studie (Merriam 1994:30f). Den kvantitativa analysen riktar sig även till att hitta strukturer eller undersöka i förväg uppsatta hypoteser vilket är ännu en anledning till att denna valts bort till förmån för kvalitativa metoder då denna studie avser vara upptäckande framför verifierande (Östbye m.fl: 2003:156f).

Studien genomförs genom en kvalitativ fallstudie och en kvalitativ textanalys. Fallstudien lämpar sig då syftet med uppsatsen är att göra en systematisk undersökning för att tydliggöra aspekter som kännetecknar en situation eller händelse (Merriam 1994:25). Textanalys valdes som metod för att utföra en djupanalys av de två intervjuerna som studien fokuserar på. Då syftet med studien är att undersöka TV4s kriskommunikation och hantering kan de båda metoderna ge studien den bredd och det djup som krävs för att skapa ett helhetsperspektiv och en förståelse av situationen.

2.1 Kvalitativ fallstudie

En kvalitativ fallstudie fokuserar på att upptäcka, tolka och ge insikt i en särskild företeelse eller ett avgränsat systemen, exempelvis en bestämd händelsen eller organisation vilket är en faktor som definierar en fallstudie och gör metoden lämplig för denna studie och det den avser analysera. Företeelsen eller fallet som uppsatsen avser undersöka har valts ut då en fördjupad undersökning av denna har för avsikt att kunna ge en bättre generell förståelse för denna typ av fall (Merriam 1994:24f). Då huvudsyftet är att förstå vilken innebörd fallet har

undersöks och tolkas det i kontexten som omger det med avsikt att skapa en holistisk beskrivning och insikt. Studien strävar efter att bidra till en insikt i hur alla delar av fallet samspelar för att bilda en helhet och genom att göra det ge en djupare förståelse för fallet (Merriam 1994:30-34).

Fyra grundläggande, karaktäristiska egenskaper för en kvalitativa fallstudie är att den är partikularistisk, deskriptiv, heuristisk och induktiv. Denna studie är partikularistisk då den fokuserar på en särskild praktisk situation och fall och åskådliggör ett helhetsperspektiv av denna där själva fallet belyser aspekter som är av vikt för situationen och vad den skulle kunna innebära. Den omfattande inledningen och bakgrunden till fallet som presenteras i början av denna uppsats är viktig för att göra studien deskriptiv och tät och är en förutsättning för att analysera samspelet mellan variablerna och för att skapa helhetsperspektivet i studien. Studien bygger på induktiva resonemang och utgår från kontexten som ramverk för att ge uppsatsen möjlighet att bidra till en ny förståelse för fallet och de relationer och begrepp som omger den. Den avser därav att upptäcka snarare än att verifiera förutsatta hypoteser vilket är karaktäristiskt för kvalitativa fallstudier. De fördjupade insikter och förklaringar till hur fallet blev som det är, som uppsatsen har för avsikt att bidra till, gör den även heuristisk. Tillvägagångssätten på vilket informationen har samlats in och senare analyserats och tolkats i studien har anpassats efter det specifika fallet genom att studien tar hänsyn till och utgår från kontexten och omständigheterna som omger situationen (Merriam 1994:24-27).

2.2 Kvalitativ textanalys

Kvalitativ textanalys har valt som den andra metoden för denna studie då författande av en text är en aktiv handling som innefattar ett ställningstagande där vissa aspekter lyfts fram och andra väljs bort av den som skapar texten. Det innebär att texten blir en representation av skaparens åsikter snarare än en direkt avspegling av verkligheten. Omständigheterna i vilken skaparen befann sig när texten producerades och den inramning kontexten skapar påverkar framställningen och budskapet i texten (Ledin & Moberg 2010:153f). Det är alltså viktigt att sätta texten i en kontext vid läsning av den då textanalys innefattar tolkning av dess innehåll. Därav bli det intressant för denna studie att använda textanalys som metod då den genom

tolkning av TV4s egenproducerade material och agerande i krisen avser skapa en förståelse för situationen.

Textanalys blir även en relevant metod för denna studie då den möjliggör granskning av intertextualiteten i texterna och ger studien bättre möjlighet att undersöka samspelet mellan intervjuerna och kontexten runt fallet. Metoden är även ett bra verktyg för att undersöka den dialogiska relationen mellan texterna, rekontextualiseringen, och hur kontexten kan påverka hur språk och ord används i de olika intervjuerna (Ledin & Moberg 2010:155ff). Genom transkription av intervjuerna tydliggörs TV4s båda roller i krisen där Almqvist representerar den kriskommunicerande organisationen och reportern den journalistiska. Transkriptionen möjliggör även en djupare analys av dialogen i intervjuerna vilket kan främja förståelsen för hur de aktivt arbetar med krishantering och belyser på så vis frågeställningen och syftet med denna uppsats.

2.3 Tillvägagångssätt

Eftersom att uppsatsen grundar sig i en fallstudie inleddes arbetet med att samla in all möjlig information om fallet. Det gjordes i form av studerande av intervjuer, iakttagelser under #metoo på instagram och nyhetsläsande. Efter att ha samlat ihop en helhetsbild över fallet följdes det av en närläsning i form av en textanalys på två stycken intervjuer vilka utgjorde ett mer konkret underlag för analysen. Intervjuerna som valdes som material för analysen transkriberades därefter för att få djupast möjliga förståelse för texten. Vid närläsningen av de två intervjuerna med Casten Almqvist kunde ett par olika teman urskiljas vilka påträffades i båda intervjuerna. Temana fick sedan komma att fungera som underlag för uppsatsens analys där de analyserades med hjälp av uppsatsens teorier.

2.4 Urval och avgränsning

Materialet som analyseras har avgränsats till två intervjuer, en från TV4s "Nyhetsmorgon" och en från "TV4-nyheterna". Båda intervjuerna utförs av journalister anställda på TV4 och intervjuobjektet är TV4s VD Casten Almqvist. De två intervjuerna valdes då de speglar den intressekonflikt som TV4 ställs inför där Almqvist representerar den kriskommunicerande organisationen och reportern den journalistiska organisationen. Intervjuerna blir intressanta

och relevanta för uppsatsen då de innefattar båda dessa dimensioner som representera olika delarna av organisationen och belyser intressekonflikten mellan dem. Intervjuerna valdes även av den anledning att de båda utspelar sig i den inledande fasen av krisen när TV4 precis har bekräftat uppgifterna om Timells beteende och pressen från media och allmänheten var som störst. Att intervjuerna utspelar sig precis dagarna efter att TV4 varit väldigt återhållsamma med rapporteringen om anklagelserna i nästan en vecka gör dem också intressanta då detta tyder på att medgivandet av skuld och bemötandet av kritiken i dessa intervjuer och hur de utfördes var ett steg i krishanteringen.

Eftersom att syftet med uppsatsen är att upptäcka, få insikt och förstå situationen genom att undersöka vad som händer och vad det leder till och hur relationer sammankopplar dessa så har urvalet skett genom ett icke-sannolikhetsurval där enheter inom studieobjektet som individer och tidpunkter valts ut för studien. Urvalsformen är lämplig för kvalitativa fallstudier där målet är att tillskansa sig så mycket information och lärdom som möjligt om en företeelse (Merriam 1994:60-65).

2.5 Kritisk reflektion

Kritik som kan riktas mot uppsatsen är att den består av en fallstudie och att fallstudier innefattar en viss tolkning. För att undvika att uppsatsen myntas av författarnas tolkningar är det viktigt att vara kritisk och medveten om den egna förförståelse och noggrant redogöra för kontexten som rör företeelsen och hur tillvägagångssättet för studien gått till vilket är betydande för studiens reliabilitet och den inre och externa validiteten. Den här uppsatsen består av den anledningen av en omfattande inledning och bakgrund där kontexten grundligt redogörs samt ett omfattande metodkapitel (Merriam 1994:176-183).

Studien består dels också av en textanalys. Textanalyser innefattar också en tolkning av de som utför analysen och därav blir textens utformning, budskap, kontext, genre, disposition, intertextualitet osv färgad av individens förförståelse. En kritik som kan riktas mot studien är således att den delvis grundar sig i författarnas tolkningar. För att undvika att uppsatsen blir för präglad av uppsatsens författare refereras det till citat från intervjuerna i analysen.

Anledningen till det är att andra individer vid ett annat tillfälle, med samma analysverktyg ska kunna nå samma resultat (Bergström & Boréus 2005:36).

En ytterligare kritik som kan riktas mot uppsatsen är att analysen inte inleds förens på sida 15. Anledningen till det är att eftersom att det är en fallstudie så bör läsaren vara väl insatt i fallet. Av den anledningen består uppsatsen av en längre och mer omfattande bakgrund och inledning än genomsnittet vilket medför att analysen hamnar längre bak i uppsatsen än föredragit. Dock är det i det här fallet motiverat eftersom att analysen kräver en viss förståelse för fallet.

3. Teori

Uppsatsen undersöker TV4s krishantering utifrån två aspekter. Dels som journalistisk aktör och dels som krishanterande aktör. Teoridelen är således utformad med två rubriker som behandlar den journalistiska aspekten och tre rubriker som behandlar den krishanterande aspekten. Eftersom att uppsatsen dels ämnar undersöka TV4s krishantering som journalistisk organisation så inleds analysen med ett avsnitt om journalistiska organisationers riktmärket och vad som krävs för att man ska anses vara en trovärdig journalistisk organisation. Avsnittet är relevant eftersom att TV4 för att kunna upprätthålla sin tillförlitlighet och sitt anseende kan använda det faktum att de har en bild av sig av att vara trovärdiga som journalistisk organisation samt hur de upprätthåller den bilden. Avsnittet efterföljs av ett stycke som redogör för begreppet framing vilket är av betydelse för att undersöka om och hur TV4 går tillväga för att framställa nyheten på ett sätt så att det gynnar dem som en del av sin krishantering. Det tredje avsnittet handlar om krishantering eftersom att TV4 genomgår en förtroendekris och således måste krishantera för att kunna upprätthålla sitt förtroende. Efterföljande kapitel förklarar statusläran med anledning av att man i krishantering använder sig av försvar. Statusläran används för att undersöka det försvaret. Teoridelen avslutas sedan med ett avsnitt om hur man kan använda känslor för att övertyga.

3.1 Journalistiska organisationer

För att anses vara en trovärdig journalistisk organisation krävs en del av organisationen. Trovärdiga etablerade journalistiska organisationer har en mängd viktiga uppgifter och

journalistiken har en stor betydelse för samhället och för demokratin. För att en demokrati ska fungera är det av yttersta vikt att samhällets medborgare är informerade och den viktigaste källan till information är genom medier och journalistik. Journalistiken bör således tillhandahålla samhällets medborgare med information så att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor. Dessutom bör journalistiken granska de inflytelserika och makthavare i samhället för att kunna förse medborgarna med den information som de behöver för att självständigt kunna ta ställning i olika samhällsfrågor. (Nord & Strömbäck:2012:266ff) För att journalistiken ska kunna göra det möjligt att fritt och självständigt kunna ta ställning i olika frågor är det också betydande att journalistiken ser till medborgarnas möjlighet för källkritik genom att vara så transparent som möjligt. (Nord & Strömbäck:2012:269) Det finns 10 stycken punkter som fungerar som etablerat riktmärke för hur västvärldens journalister bör arbeta för att upprätta syftet (Häger:2014:30). Punkterna är:

1. Journalistikens viktigaste förpliktelse är sanningen.
2. Lojaliteten bör främst vara till medborgarna.
3. Journalistiken måste verifiera.
4. Utövarna måste vara oberoende av dem de bevakar.
5. Journalistiken ska fungera som en självständig granskning av makten.
6. Journalistiken bör sikta mot ett forum för allmän kritik och debatt.
7. Journalistiken ska söka att göra det viktigt, intressant och relevant.
8. Journalistiken bör hålla nyheter allsidiga.
9. Utövarna av journalistiken måste agera utifrån det personliga samvetet.
10. Också medborgare har förpliktelser och rättigheter vad gäller nyheter.

3.1.1 Framing

Eftersom att samhällets medborgare med hjälp av media och journalistik skapar en bild av verkligheten innebär det att media och journalistik har en stor inverkan på hur medborgarna ser på olika saker. En händelse kan framställas på en rad olika sätt och beroende på hur den framställs kan man styra hur medborgarna ser på händelsen. Beroende på hur en händelse framställs kan den alltså uppfattas på olika sätt vilket kan beskrivas med begreppet framing. Framing kan förklaras som att man väljer ut vissa aspekter av en händelse vilka man gör mer framträdande och på så vis kan styra uppfattningen av händelsen (Allan: 2011:74). Framing

kan ske både omedvetet och medvetet. I omedvetna fall kan det handla om hur journalister tar fram och framför nyheter utan att de aktivt haft en avsikt med vad som presenteras och på vilket sätt. I andra fall kan dock framing ske medvetet som en strategi för att påverka människors uppfattning angående en händelse (Nord & Strömbäck:2012:227-129).

3.2 Krishantering

När TV4 som organisation drabbas av den kris som anklagelserna medför sätts deras strategiska planer för krishantering och organisationens anpassningsförmåga på prov. Organisationskulturen är en viktig aspekt av krishanteringens då en kris ofta kräver att organisationen är flexibel för att snabbt kunna genomföra tillfälliga förändringar och formulera strategiska mål för den fortsatta hanteringen av krisen. TV4s arbetet i den inledande fasen av krisen avspeglas på resten av krishanteringens och är därav ett kritiskt skede där omfattningen av krisen kan mildras eller förvärras vilket påverkar utgången av krisen. I denna turbulenta fas spelar TV4s tidigare erfarenheter av externa utmaningar och beredskapen för dessa, organisationens resiliens, en viktig roll i återhämtningen. Genom organisatorisk flexibilitet och resiliens kan organisationen förbättra sin förmågan att anpassa krishanteringsstrategin efter den rådande situationen. En väl utförd sådan kan, förutom att mildra krisens påverkan, ge TV4 möjlighet att till och med vända krisen och göra dess konsekvenser positiva. Det kan vara en planerad strategi för organisationer att på eget bevåg ta sig an kriser med avsikt att vända dem till sin fördel. Så kallad "crisis exploitation" har som avsikt att stärka organisationen och skapa nya förutsättningar för att uppnå strategiska- och organisatoriska mål (Deverell & Olsson 2011:169–173).

För att möjliggöra dessa strategiska-och operativa förändringar spelar TV4s VD Casten Almqvist och hans uppfattning om krisen en viktig roll. Det är ofta organisationers ledare som styr verksamheten och hanterar både externa och interna relationer samt lägger om strategier och arbetssätt. De är även de som har förmåga att påverka organisationskulturen och de underliggande värderingar, normer och rutiner som påverkar denna kultur, vilken också behöver anpassas efter den förändrade situationen för att krishanteringens ska få önskvärda konsekvenser. En kris medför ofta även en ökad bevakning av och uppmärksamheten kring organisationen vilket utmanar befintliga relationer till intressenter samtidigt som det ofta

introducerar nya intressenter och förväntningar från dessa i hur krisen hanteras. Strategin för externa relationer kan därav också behöva omdefinieras och anpassas efter omständigheterna (Deverell & Olsson 2011:188-190).

3.2.1 Statusläran och försvarsstrategi

Statusläran handlar om hur man bäst lägger upp sina argument eller sitt försvar utifrån olika kategorier. Läran behandlar således vart man ska placera sina argument eller sitt försvar för att lyckas övertyga om sin ståndpunkt (Lindqvist Grinde:2014:71-72). Det finns många olika tolkningar och beskrivningar av statusläran. Den första skriften där statusläran presenteras är i Ad Herenium. Den här uppsatsen kommer dock att utgå från Janne Lindqvist Grindes version (Lindqvist Grinde:2014:72) eftersom att versionen tar avstamp från Ad Herenium men är utvecklad till fyra kategorier istället för tre vilket gör den mer pedagogisk och mer effektiv att applicera. Den första av statuslärans kategorier är *status coniecturalis* vilket handlar om huruvida någonting överhuvudtaget är sant eller sannolikt. Första delen av statusläran handlar alltså om faktaprövning och om någonting har hänt eller inte. Den andra kategorin är *status definitions* som handlar om definitioner och tvetydighet. I andra kategorin angriper man alltså terminologin (Lindqvist Grinde:2014:72). Den tredje kategorin *status qualitatis* står det mycket kortfattat om i Lindqvist Grinde och kompletteras därför av Ad Herenium. Den tredje kategorin handlar om omständigheter som bör tas i beaktning. Kategorin innebär att man erkänner sig skyldig till handlingen men menar att man inte bär ansvar för det som hänt. Kategorin kan delas in i att man bestrider ansvar eller överförande av ansvar. Om man bestrider ansvar innebär det att man handlat i ovetskap, att det varit en olyckshändelse eller att man agerat under nöd tvång. Överförande av ansvar innebär att man hävdar att någon annans agerande tvingat än till agerandet (Ad Herenium:2009:35). Den fjärde kategorin *status translation* handlar om att man ifrågasätter de yttre elementen av debatten. Det kan till exempel handla om att någons rätt att yttra sig i frågan och huruvida frågan bör överföras till andra beslutsfattare (Lindqvist Grinde:2014:72).

3.2.2 Känslor för att övertyga

Ett framträdandes disposition är viktig för hur publiken uppfattar talaren och dennes budskap. Genom att Almquist och reportern tonar upp eller ner röstläge, kroppsspråk, betoning eller

känslomässigt engagemang i olika delar av intervjuerna kan de påverka hur mottagarna uppfattar budskapet och hur de känner inför det. (Ord som Almqvist eller reportern särskild betonar är skrivna med versaler i citaten i denna uppsats). På så vis kan de antingen förstärka mottagarnas känslor inför ämnet eller dämpa dem och presentera ett nytt perspektiv med avsikt att få dem att känna annorlunda. Oavsett om målet med ett framträdande är att väcka känslor och entusiasm eller dämpa känslor och få publiken att tänka om kan gradvis starkare argument presenteras med gradvis starkare eller mer nedtonad känslomässig laddning. På detta sätt kan publiken ledas till ett slags klimax i slutet av framträdandet där talarens tes läggs fram. Det stegrande upplägget kan även appliceras på enskilda delar av framträdandet om talaren exempelvis vill förstärka eller särskilt framhäva argumentationen i denna del. Om syftet med ett framträdande är att dämpa känslor hos publiken är en strategi att inleda framträdandet med att visa en gemensam utgångspunkt. Detta kan exempelvis vara sättet på vilket Almqvist medger att TV4 har en viss skuld i anklagelserna mot dem för att på så sätt lugna publiken och ge dem rätt. Därigenom kan Almqvist visa för publiken att han förstår deras känslor men att det finns information att tillägga. Därefter kan sedan den gradvis upptrappade retoriken tas vid. Exempelvis genom att talaren målar upp en gradvis mörkare bild av ämnet under framträdandet för att sedan presentera sin tes och eventuella lösning för att lugna publiken och dess sinnesstämning (Lindqvist Grinde 2008:221ff).

4. Resultat och Analys

Lulu Carters Instagraminlägg kom att leda till en stor förtroendekris för TV4 där Martin Timell arbetade som en folkkär programledare för “Äntligen hemma”. Krisen ledde till en intressekonflikt för organisationen som tvingades hantera krocken mellan att vara en journalistisk organisation och samtidigt krishantera. Anklagelserna mot Timell ledde även till att TV4s hantering, av de påstått ihållande dåliga beteendet från Timell, kritiserades då det uppdagades att ledningen haft kännedom om incidenterna.

Eftersom att uppsatsen ämnar undersöka hur TV4a går tillväga för att upprätthålla sin tillförlitlighet i krocken av att vara både en journalistisk organisation och samtidigt en kriskommunicerande organisation är analysen indelad i två delar utifrån fem underrubriker. De första två rubrikerna av analysen undersöker hur TV4 som journalistisk organisation

försöker rädda sin tillförlitlighet och sitt anseende. Analysens tre följande rubriker behandlar TV4a som krishanterande organisation och undersöker vilken typ av försvar de använder sig av. I analysen kommer de personer som utför intervjuerna att representera TV4 som journalistisk organisation. Att de fungerar som representanter för TV4 som journalistisk organisation beror på att de i intervjuerna intar rollen som den grävande, sanningssökande journalisten. TV4s VD Casten Almqvist fungerar som representant för TV4 som kriskommunicerande organisation eftersom att han är den person som i intervjuerna fungerar som TV4s ansikte utåt. Det kan således uppfattas som att TV4a själva valt honom som representant för kriskommunikationen i intervjuerna. I analysen finns alltså olika representanter för olika intressen inom samma organisation. Analysen består av fyra stycken teman som är utmärker fyra olika strategier för hur TV4 går tillväga för att upprätthålla sin tillförlitlighet och sitt anseende som journalistisk och krishanterande organisation.

4.1 “Vi” och “Ni”

Att vara en journalistisk organisation som är anklagad för det som det rapporteras om är en intressekonflikt för organisationen eftersom att två av organisationens intressen krockar. Intressekonflikten kan vara problematisk men den skulle också kunna fungera som en tillgång. TV4s intressekonflikt innebär att de i samband som de rapporterar om händelsen också har en möjlighet att samtidigt hantera problemet. Eftersom att TV4 är en journalistisk organisation som krishanterar i samband med att de rapporterar så kommer det här och kommande stycke att behandla TV4s journalistiska aspekt som en del av deras krishantering. Det bör dock nämnas att den etiska aspekten av det inte är någonting som kommer att diskuteras i den här uppsatsen utan här ämnar vi bara undersöka hur TV4 med olika medel gör för att upprätthålla sitt anseende och sin tillförlitlighet.

TV4 har sedan tidigare en bild av sig att de är en trovärdig, etablerad journalistisk organisation eftersom att de arbetar utifrån de 10 punkter som fungerar som riktmärke för journalistiken. Bilden av TV4 som trovärdig journalistisk organisation gynnar organisationen eftersom att mottagarna går in med inställningen att de är det också i det här fallet. TV4 som journalistisk organisation har således en fördel i att mottagarna har en förinställning till organisationen som nyhetsrapporterande trovärdig. Vid första anblicken av intervjuerna

uppfattas också det här fallet som att de följer idealet och ställer kritiska, granskande frågor. Till synes är journalisterna alltså självständiga, sanningssökande och oberoende av dem de granskar. Ett framstående exempel på det är att journalisterna i intervjuerna i TV4-nyheterna och TV4-nyhetetsmorgon talar om Casten Almqvist och TV4 med benämningen "ni". I alla frågor som journalisterna i båda klippen ställer så benämner de TV4 som "ni". Två exempel på en frågor som är formulerad med benämningen är:

"Trots det så reagerar ni först nu? Varför?"

"På vilket sätt då, ni har ju ett kontrakt fram till 2020 med honom?" (Nyhetetsmorgon 2017).

Att journalisterna flitigt använder sig av benämningen "ni" medför att mottagare kan uppfatta dem som utomstående från organisationen. Att det uppfattas som att journalisterna står utanför organisationen hjälper TV4 som journalistisk organisation att framstå som mer trovärdig. Det är dock faktum att journalisterna tillhör samma organisation och att personen som de intervjuar är VD för organisationen och således deras allra högsta chef. Trots att det framställs som att journalisterna står utanför organisationen är de alltså rimligtvis beroende av dem de bevakar eftersom att de är anställda av dem. En intressant aspekt av att journalisterna framställer sig som att de står utanför organisationen men inte gör det är att det i den här analysen görs en närläsning av två olika klipp med den enda kopplingen att de intervjuar samma person och att det sänds på samma kanal. Förutom det så bör de två klippen skilja sig en del åt med tanke på att de är sända med tre dagars mellanrum, att intervjuerna är gjorda av två olika personer och att de sänds i två olika program. Vid första anblicken ser också intervjuerna relativt olika ut. Om man tittar närmare kan man dock se att trots alla skillnader och trots att intervjuerna är utförda av två olika personer så är intervjuerna mycket lika varandra. Frågorna är formulerade på något olika sätt men i grund och botten så är det samma frågor som ställs i båda intervjuerna. Ett sätt som det här yttrar sig på är att Casten Almqvists svar är väldigt lika varandra i de två olika intervjuerna. Det är förstås omöjligt att veta hur intervjufrågorna kommit till men utifrån det här är det mycket som pekar mot att de som utför intervjuerna inte helt på egen hand eller utifrån vad som är bäst för medborgarna, konstruerat intervjufrågorna. Om det här därför undersöks utifrån att Almqvist haft tillgång och kanske till också ett finger med i frågeformuleringen så är det förstås en stor fördel i deras krishantering. Det tillför att Almqvist i lugn och ro skulle kunnat förbereda sig på frågorna för

att kunna leverera bästa tänkbara svar. Nedan följer också exempel på frågor från de båda intervjuerna som liknar varandra. Frågorna är ställda på olika sätt men rör samma teman och bjuder in till samma svar:

“Så då betyder det att du känt till det sen våren 2016?” (TV4-nyheterna 2017).

*När var första gången när du hörde talas om de här missförhållandena?
(Nyhetsmorgon 2017).*

Citatet ovan är de två olika intervjuernas inledande frågor. Frågorna är formulerade på olika sätt men med liknande innebörd och de uppmuntrar till samma svar. Båda frågorna ämnar ta reda på hur länge TV4s VD Casten Almqvist känt till anklagelserna mot Martin Timell.

“Vad händer nu med eran relation till TV4-profilen Martin Timell? Ni har ju ett kontrakt fram till 2020 med honom” (TV4-nyheterna 2017).

“Kommer Martin Timell att göra tv för TV4 igen? Han har ju ett kontrakt som sträcker sig några år framåt, vad händer? Kommer han att bryta kontraktet eller kommer han att...” (Nyhetsmorgon 2017)

De här frågorna är också formulerade på olika sätt men handlar om samma ämnen. Båda frågorna undrar vad som kommer att hända med Martin Timells samarbete med TV4 och båda frågorna tar även upp kontraktet som finns med programledaren.

“Många skulle kanske säga att ni är eh på alltså påpekar ju på att ni känner varandra privat. Hur ofta har ni träffats?” (TV4-nyheterna 2017)

“Finns det risk för att kompisrelationer, har liksom, stått i vägen här? Har man sett genom fingrarna och inte tagit tag i det här tillräckligt?” (Nyhetsmorgon 2017)

Frågorna ovan är som de andra utformade på olika sätt men söker samma svar. De ämnar undersöka Casten Almqvists privata relation till Martin Timell. Dessutom öppnar båda frågorna upp för liknande svar. Trots att frågorna är olika formulerade öppnar båda två upp en

möjlighet för Almqvist att förklara hur hans privata relation till Timell påverkat hur organisationen hanterat anklagelserna.

TV4s journalistiska aspekt fungerar således som en tillgång i deras krishantering. Att TV4 har en bild av sig som en journalistisk organisation och upprätthåller den bilden under intervjuerna gynnar deras strävan efter att framstå som trovärdig även i den här situationen. Vid första anblicken ser det ut som att journalisterna ställer kritiska, grävande och sanningssökande frågor vilket kan göra att man som mottagare uppfattar det som att journalisterna lever upp till det journalistiska idealet vilket gynnar TV4a. Att TV4 förmedlar att de är en sanningssökande och kritiskt granskande organisation får det att framstå som att Almqvist får de kritiska frågorna ställda till sig men att han har bra svar på dem. Att han lyckas svara så på pass bra som han gör på de kritiska, granskande frågorna kan bidra till organisationens krishantering eftersom att det hjälper dem att upprätthålla sitt anseende och sin tillförlitlighet.

4.1.1 TV4s möjlighet till framställande av nyheten

Framing handlar om att man som journalist kan använda sig av vissa hjälpmedel för att påverka hur mottagarna ska uppfatta en viss händelse eller situation. Framing innebär således att man till viss del kan påverka mottagarnas, tillika medborgarnas ställningstaganden. Eftersom att TV4 har möjligheten att krishantera i samband som de rapporterar är det troligt att de framställer händelsen på ett sätt som gynnar den egna organisationen. Ett exempel på när journalisten använder framing är att de inför intervjun i "Nyhetsmorgon" visar ett klipp från en intervju med Martin Timell. I klippet erkänner Martin Timell att det är han som gjort fel, att han kört på och kört över för att få sin vilja igenom. I klippet erkänner alltså Martin Timell att det är han som gjort fel på sig hela skulden för vad som hänt utan att skylla på någon annan aktör. Redan i och med det klippet har nyhetsmorgon journalisterna vinklat händelsen på ett sätt som gynnar TV4. Klippet pekar ut Martin Timell som person som den skyldige vilket gör att skulden förflyttas från TV4 som organisation till den enskilde programledaren. Om man tittar på texten som beskriver intervjun på TV4s hemsida så lyder den:

“Det har stormat rejält kring TV4 och programledaren Martin Timell efter uppgifter om grova missförhållanden på redaktionen för Äntligen hemma. Det ska handla om rasism, mobbning och sexuella trakasserier. Flera vittnen har gått ut och berättat om fruktansvärda händelser. Nu stoppar TV4 Äntligen hemma och tillsätter en extern utredning. TV4:s VD Casten Almqvist kommenterar.”
(Nyhetsmorgon 2017).

Beskrivningen inleds med att det målas upp en bild av rasism mobbning, sexuella trakasserier på redaktionen för “Äntligen hemma”. Att man väljer att skriva ut “Äntligen hemma” skulle också kunna ses som ett försök att rikta kritiken bort från TV4 som organisation och istället skuldbelägga den enskilda produktionen. Sedan följer en mening som berättar att TV4 nu stoppar det här och tillsätter en utredningen vilket uppfattas som att TV4 nu kommer som räddaren i nöden. Ordvalen och upplägget på texten ger en bild av att det råder missförhållanden i en enskild organisation men att TV4 kommer till undsättning och sätter stopp för det.

Beskrivningen av intervjun i kombination med klippet som introducerar intervjun gör att mottagarna har en grundinställning till händelsen vilket således är en påverkan på hur mottagaren ska uppfatta händelsen. Att det är TV4 som genomför intervjun, planerar upplägget samt skriver textbeskrivningen på sin hemsida ger TV4 som journalistisk organisation en möjlighet att påverka hur mottagaren ska uppfatta händelsen. Om man tittar på TV4 som journalistisk organisation utifrån begreppet framing är det alltså till TV4s fördel att de är en journalistisk organisation i samband med att de krishanterar eftersom att de själva kan påverka hur händelsen framställs.

4.1.2 TV4s positiva inställning till #metoo

För att undersöka hur TV4 hanterar situationen, där ett internt problem har belysts i media och blivit en extern angelägenhet, är det intressant att granska hur de som anklagad organisation hanterar det externa trycket från allmänheten och media och krishanterar i sviterna av anklagelserna. Ett sätt att hantera en krissituation är att försöka vända krisen, eller delar av den, till organisationens fördel för att minimera negativa konsekvenser och utnyttja den nya situationen som har uppstått. I intervjuerna beklagar Almqvist det som skett och

ledningens hantering av de tidigare uppgifter som framkommit men han poängterar också att de nu agerar kraftfullt och att de från och med nu är en nolltolerans mot kränkande beteende i organisationen. När han får frågan om vilka reaktioner de fått från omvärlden och medarbetare efter anklagelserna mot Timell och organisationen och dess hantering av situationen svarar Almqvist:

”Vi har fått väldigt eeh positiva reaktioner i huset här över med vilken kraft vi agerar nu på det som har hänt OSS och eh i övrigt så delar jag samma bild som alla andra att det är väldigt positivt eh det som händer nu. Det bör både omfamnas och uppmuntras, #metoo-upproret och det avgrundsbråk som det handlar om och vi tycker precis som jag tror dom flesta eh att det här vore fantastiskt nu om de dåliga exempel som har dykt upp i media som bransch, några enskilda mediemän som är rötägg, eh att det nu kan förflyttas och bli en större diskussion än om eh den viktiga strukturella problematik som finns när det gäller mäns beteende mot kvinnor. Att den debatten nu också fortsätter med full kraft eh, att föras och utvecklas, eh och i vårt fall så ägnar vi oss åt en stor direktsändning igår från Sergels torg och den stora manifestationen som var ETT exempel på vad vi som hus kan göra för att visa att vi tycker det här är bra” (TV4-nyheterna 2017).

Han uttrycker också att #metoo-upproret är en möjlighet för TV4 att utvecklas och förbättras:

”Dom här kvinnorna, som ett resultat av #metoo-upproret är våra hjältar idag. Utan dom hade vi inte haft möjlighet att ställa till det här. Och eeh, förbättra det här och ställa det tillrätta. Så att det är eeh mitt uppe i den här paradoxen över att behöva konfronteras med någonting sådant här, ett sådant här underbetyg så är det är ju eh sättet som vi har skött det här, så uppstår också en möjlighet att förbättra sig” (TV4-nyheterna 2017).

Genom att hänvisa till att anklagelserna mot Timell och det pågående #metoo upproret som händelser som belyser ett större samhälleligt strukturellt problem som både TV4 och samhället nu kan ta tag i försöker Almqvist vända situationen till TV4s fördel. När Almqvist beskriver de drabbade kvinnorna, som valt att berätta om brotten de blivit utsatta för, som hjältar och menar att deras vittnesmål var en förutsättning för att TV4 skulle kunna förändras och ger exempel på hur de har gjort det genom att sända från manifestationen så försöker Almqvist visa upp en handlingskraftig och ställningstagande organisation. TV4 använder krisen till att stärka organisationens varumärke genom att framhäva och betona problem och sedan direkt presentera hur de arbetar för att lösa situationen och förebygga liknande händelser. De försöker använda krisen till att stärka sitt sargade anseende genom att visa kraftfulla åtgärder och genom att ställa sig positiva till #metoo och debatten som upproret fört

med sig och på så vis kan de minska de negativa konsekvenserna av krisen och framstå som en moraliskt stark och trovärdig organisation. Detta är ett exempel på en typ av crisis exploitation och hur TV4 försöker vända krisens konsekvenser till sin fördel.

Att det dröjde en vecka tills att TV4 kommenterade anklagelserna eller krisen överhuvudtaget skulle kunna tolkas som ett sätt för organisationen att vinna tid till att förbereda krishanteringen och försöka vända krisen. Här utnyttjar TV4 sin roll som journalistisk organisation till sin fördel. Genom att de kan avvakta med rapporteringen om händelsen, som endast de har full insyn i genom att situationen är interna, så blir de andra mediernas rapportering byggd på spekulationer och således har TV4 makt över informationen rörande situationen under de första dagarna. Det gör det möjligt för den kriskommunicerande och journalistiska sidan att samverka och stärka varandra. Genom att TV4 kan avvakta med rapporteringen och således skjuta fram den inledande kritiska fasen av krisen så vinner det tid till att förbereda sig inför den annalkande situationen. Samtidigt tillskansar de sig även tid att förbereda och planera rapporteringen av händelsen genom att exempelvis planera intervjuer vilket intervjuerna vi valt att granska kan tyda på då frågor och svar är väldigt lika i båda intervjuerna. Att medverka och sända ifrån manifestationen som #metoo genererat kan även det tolkas som en planerad strategi med avsikt att avleda uppmärksamheten från de facto att organisationen är en bidragande faktor till att den överhuvudtaget genomförs. Närvaron under manifestationen blir ett fysiskt steg i krishanteringen och ett sätt att försöka återuppbygga positiva associationer till TV4.

4.1.3 TV4s försvarsstrategi

För att undersöka hur TV4 försöker rädda sin tillförlitlighet och sitt anseende är det väsentligt att undersöka hur de försvarar sig mot anklagelserna. Som en krishanterande organisation med allvarliga anklagelser riktade mot sig är det därför betydande att undersöka hur de lägger upp sitt försvar. För att undersöka hur TV4 som krishanterande organisation gör för att försöka övertyga mottagarna i sitt försvar kommer det att undersökas utifrån statusläran.

Statuslärans första kategori handlar om faktaprövning, vad som har hänt eller inte hänt. Om TV4 skulle placerat sitt försvar i den första kategorin hade det alltså betytt att de helt och hållet skulle nekat till att händelsen ägt rum. TV4 erkänner dock händelsen och placerar alltså

inte sitt försvar i statuslärans första kategori. Den andra kategorin i statusläran handlar om terminologi, tvetydighet och om man kan försvara någonting med hjälp av att definitionen varit otydlig. Det här inte heller sättet de lagt upp sitt försvar på så det kan alltså inte placeras i statuslärans andra kategori. Statuslärans tredje kategori innebär att man erkänner att vad man gjort men att skulden avskrivs eller skylls på någon annan. Att avskriva skulden kan innebära att man handlat i ovetskap, att det varit en olyckshändelse eller att det skett under nöd tvång. Den fjärde kategorin innebär att man ifrågasätter debattens yttre element som till exempel vem som har rätt att yttra sig i frågan. Med tanke på att TV4s VD Casten Almquist uppmuntrar till #metoo så är det inte under statuslärans fjärde kategori de placerat sitt försvar. Om man tittar på TV4s försvar gentemot anklagelserna i och med #metoo så är det inte någon som förnekar att händelserna med Martin Timell faktiskt hänt. Dock hävdar Almquist att trots att det har hänt så är det inte TV4s direkta fel vilket innebär att TV4 placerar sitt försvar i statuslärans tredje kategori. För att försvara sig mot anklagelserna tar TV4 till en mängd grepp. Ett av de framträdande som förekommer både i intervjun i "TV4 Nyheterna" och i intervjun i "Nyhetsmorgon" är att de erkänner händelserna men skyller ifrån sig på en annan inblandad aktör i form av det produktionsbolag som producerat programmet "Äntligen hemma". Almquist förklarar att det gjordes en utredning på Meter television av Martin Timell och att TV4 med den utredningen i ryggen lär Martin Timell vara kvar. När Almquist säger det här betonar han Meter ordentligt vilket gör att mottagaren verkligen uppfattar just det från intervjun. Förutom det så menar han också att utredningen görs för att det är en dålig arbetsmiljö på Meter television.

"Alltså långt senare, 8 år senare så görs det en stor kraftfull utredning på METER TELEVISION där. Hmm som är det här produktionsbolaget som gör det här TV-programmet, Äntligen hemma, tillsammans med mina kollegor på innehållsavdelningen. Utifrån att det varit olämpligt beteende från vår programledare och en dålig arbetsmiljö på Meter television" (TV4-nyheterna 2017).

Genom att skylla händelsen på att det är dåligt arbetsmiljö på Meter television så avskriver Almquist TV4 skulden för händelsen. Genom att dessutom skuldbelägga Meter för utredningen som gjordes så avskriver han sig också skulden för att TV4 låtit Martin Timell vara kvar på kanalen trots känt, olämpligt beteende.

Förutom att skylla ifrån sig på Meter television så skuldbelägger TV4s VD också andra omständigheter som gjort att händelsen ägt rum och som Almqvist menar är anledningen till att TV4 inte agerat förens nu. Almqvist skyller nämligen förutom på Meter television också på underliggande strukturer i samhället och att det således snarare är hela samhällets fel att det blivit som det blivit snarare än att det ligger inom ramen för organisationens ansvar.

TV4s försvarsstrategi går således ut på att erkänna att händelsen hänt men att ansvaret för händelsen och för att Martin Timell fått stanna på TV4 ligger på Meter television och på underliggande samhällsstrukturer. TV4 placerar alltså sitt försvar i statuslärans tredje kategori som går ut på att erkänna händelsen men att avsäga sig skulden vilket TV4 gör genom att istället överföra skulden till Meter television och underliggande samhällsstrukturer.

4.1.4 Självrannsakan

TV4s förmåga att agera i interna problematiska situationer eller kriser ifrågasätts i båda intervjuerna då det framkommit att Timells kränkande beteende har pågått och varit känt för ledningen sedan en utredning om detta genomförts av produktionsbolaget Meter Television som producerat “Äntligen hemma” redan 2016. Almqvist konfronteras av reportern i “Nyhetsmorgon” som frågar varför de inte reagerat tidigare trots att de vetat om detta på vilket Almqvist svarar:

”Det gjordes en, eh, ett krafttag, en insats, på den här redaktionen, på det produktionsbolag som göra programmet som heter Meter Television för ett år sen drygt, eh, därför att då nåddes vi av de här uppgifterna och, ehh, då samlades det ihop till en, eh, bild som, eh, som absolut inte var acceptabel och då gjordes det stora insatser och, eh, efter det var vår bild, min bild, att det hade blivit bättre, kanske till och med bra. Men det stämde inte utan det visade sig att det har fortsatt, och, eh, dessutom har det kommit fram uppgifter före den här åtgärden, som vi gjorde då för två år sen, som gör att, eh, det hade inte räckt då heller att bara försöka få till arbetsmiljön utan redan då skulle vi ha fattat det här beslutet om att, eh, skiljas från den här profilen” (TV4-nyheterna 2017).

Att de framkommit ytterligare uppgifter om oacceptabelt beteende innan och efter situationen som utreddes 2016 utan att ledningen har vidtagit åtgärder ifrågasätts ytterligare i intervjun i “TV4-Nyheterna”. Almqvist menar att:

”det HAR funnits en tolerans med den här mannen eh för han är en stor stjärna” (TV4-nyheterna 2017).

och menar att han har fortsatt förtroende för ledningen för att de nu, denna gång, har agerat kraftfullt på anklagelserna. Han beskriver det inträffade som:

”en unken luftficka från förr, från det förgångna, där det här beteendet EVENTUELLT var okej, men på MITT TV4, det TV4 jag är chef för så är det här FULLSTÄNDIGT oacceptabelt beteende.” (TV4-nyheterna 2017).

Han understryker dock i intervjun i “TV4 Nyheterna” att:

”Det här är ju då inte en REPRESENTATIV kultur för TV4 utan har isolerats till den här personen och hanteringen av honom” (TV4-nyheterna 2017).

Man kan dock tolka det inträffade och ledningens hantering, både i det här fallet och i de tidigare fall som nämns, som just en inblick i TV4s organisationskultur. Argument för det skulle kunna vara att denna typ av oacceptabelt beteende har inträffat och kommit till ledningens kännedom vid flera tillfällen utan att de har vidtagits åtgärder mot de anklagade för att det har funnits en tolerans på grund av hans status i organisationen. Även att Almqvist själv antyder att den här typen av beteende eventuellt var okej i det förgångna tyder på att beteendet inte är unikt, vilket han även antyder i inledningen på intervjun i “Nyhetsmorgon” där han säger att han säger att han konfronterats med rykten men att det är svårt att sälla mellan vad som varit rykten och fakta. När Almqvist rannsakar sig själv och organisationen medger han att de har hanterat situationen felaktigt och förtydligar att de nu ser framåt, för på hans TV4 är detta fullständigt oacceptabelt. Samtidigt betonar han att det var på Meter television som de tidigare utredningarna gjorts och tydliggör att detta inte är representativ kultur för TV4. Han erkänner alltså bristfällig hantering men distanserar organisationen från krisen genom att mena att detta hänt på Meter television och är isolerat till Timell som individ. TV4s sätt att hantera krisen, både innan intervjuerna och i dem, samt sättet på vilket intervjuerna både är uppbyggda och genomförda är ett tecken på TV4s goda resiliens och även retoriska skicklighet. Båda intervjuerna inleds med monologer, i ena fallet ett klipp där Timell medger sin skuld och i det andra förklarar Almqvist vad som skett. Här positionerar sig

TV4 på samma känslomässiga nivå som tittarna samtidigt som de distanserar sig från det inträffade. Intervjuerna fortsätter med att Almqvist ifrågasätts och sedan förklarar TV4s agerande och avslutas med att han betonar TV4 positiva inställning till att detta uppmärksammas och ställer sig bakom och uppmuntrar upproret. Sättet på vilket TV4 rannsakar sig själva kan sägas skifta under intervjuens gång. Den inleds med erkännande av skuld och bristfällig hantering av chefer för att sedan övergå till att betona att de ändå är en handlingskraftig och moraliskt stark organisation. Att använda självrannsakan som ett led i sin kriskommunikation kan därav bli en metod för TV4 att påverka både interna, men framför allt externa intressenters känslor rörande krisen och göra dessa mer positivt inställda till sättet på vilket TV4 hanterar denna. Detta gagnar det fortsatta kriskommunicerande arbetet och dess konsekvenser och är även en vinst i sig när det kommer till TV4s anseende.

5. Slutsats & reflektion

Studien syftar till att undersöka hur TV4 arbetar för att upprätthålla sin tillförlitlighet och sitt anseende i och med anklagelserna mot TV4s programledare Martin Timell som en följd av hashtaggen #metoo. Eftersom att TV4 är en organisation som är anklagad för det som det rapporteras om innebär det en intressekonflikt. Att inom samma organisation ha för avsikt att både exponera och samtidigt vilja försvara den egna tillförlitligheten hade kunnat tänkas vara problematiskt. För att rädda sin tillförlitlighet och sitt anseende använder sig TV4 som journalistisk och krishanterande organisation av en rad hjälpmedel vilka kan identifieras i fem olika teman. Det första temat handlar om att TV4 som journalistisk organisation visar en bild av att de står utanför organisationen. Det kommer bland annat till uttryck i form av att journalisterna i intervjuerna med Casten Almqvist väljer att tilltala honom och TV4 med beteckningen ”ni”. Det får det att se ut som att journalisterna är utomstående från organisationen och ger Casten Almqvist en möjlighet att framstå som att han helt oförberedd skickligt besvarar journalisternas frågor trots att han med stor sannolikhet är väl förberedd.

Även det andra temat behandlar TV4 som journalistisk organisation och handlar om begreppet framing. Tack vare att TV4 är en journalistisk och nyhetsrapporterande aktör har de en möjlighet att själva kunna hantera rapportandet av händelsen. På så sätt har TV4 en möjlighet att påverka hur mottagarna ska uppfatta händelsen och kan vinkla den till sin fördel.

Efter att ha analyserat TV4 som journalistisk och samtidigt krishanterande organisation är slutsatsen således att TV4 använder sin roll som journalistisk aktör som resurs i organisationens krishantering. Istället för att det bli en problematisk intressekonflikt blir den journalistiska aspekten av TV4 en resurs i organisationens krishantering. TV4 använder sig av den journalistiska aspekten för att själva styra nyhetsrapporteringen av händelsen.

Det tredje temat handlar om TV4a positiva inställning och uppmuntran till hashtagen #metoo. Organisationen vänder på krisen och ser till att använda den till sin fördel genom att aktivt ta ställning i frågan som bottnar i samhällsstrukturella problem och presentera förbättringsåtgärden för att stärka sitt varumärke.

Efterföljande tema diskuterar vad TV4 använt sig av för försvarsstrategi för att undersöka hur de försvarar sig mot anklagelserna. TV4s försvar innebär att de erkänner händelsen men de avskriver sig ansvaret för händelsen och för att Martin Timell fått jobba kvar i organisationen. Istället för att själva ta på sig ansvaret så innebär TV4s försvar att de skuldbelägger produktionsbolaget som producerat "Äntligen hemma", Meteor television och underliggande strukturer i samhället.

Det avslutande temat behandlar TV4 och Casten Almqvist självrannsakan. Det faktum att TV4s VD rannsakar sig själv och organisationen bygger en viss tillförlitlighet hos mottagaren och får honom och organisationen att framstå som mer sympatiska. Samtidigt vädjar självrannsakan till mottagarens känslor och försöker på det sättet övertyga om att organisationen är tillitsfull.

Slutsatsen blir således att TV4 för att upprätthålla sin tillförlitlighet och sitt anseende vänder krisen och använder den till sin fördel genom att uppmuntra till hashtagen #metoo, de avskriver sig från skulden genom att skuldbelägga Meteor television och underliggande strukturer och de uttrycker en självrannsakan som får dem att framstå som sympatiska. TV4 använder sig samtidigt av att de är en journalistisk organisation och kan tack vare det själva ta kontroll över kriskommunikationen och över hur nyheten framställs.

På ett generellt plan kan studien bidra till krishanteringens forskningsområde genom en förståelse för hur kontroll över information kan ge en organisation makt att påverka konsekvenserna av en kris genom krishantering. Sättet på vilket TV4 kan använda journalistiken som en del av sin krishantering kan även på ett generellt plan belysa hur mångfasetterade organisationer kan ha en fördel i kriser. Olika delar av organisationen får olika roller i hanteringen men kan samtidigt samverka och arbeta krishanterande mot samma övergripande mål fast med olika metoder. Detta genererar möjligheter till att angripa och hantera krisen på flera plan samtidigt och kan även skapa en möjlighet att ha en viss kontroll över krisen vilket kan påverka dess utgång och konsekvenser.

Referenser

Litteraturlista

Ad Herenium (2009) Åstorp: Retorikförlaget

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (Red.) (2005). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 2:6. uppl., Lund: Studentlitteratur AB

Benoit, William L. (1995). *Accounts, excuses, and apologies: a theory of image restoration strategies*. State University of New York Press, Albany.

Deverell, Edward & Olsson, Eva-Karin (2011). Hur organisationskultur påverkar strategi och anpassningsförmåga i kriser. I Falkheimer, Jesper & Heide, Mats (Red.) (2011). *Strategisk kommunikation - forskning och praktik*. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 169-190

Häger, Björn (2014) *Reporter -En grundbok i journalistik*. Lund: Studentlitteratur

Ledin, Johanna & Moberg, Ulla (2010). Textanalytisk metod. I Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (Red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. 2:2. uppl., Lund: Studentlitteratur AB, ss. 153-177

Lerbinger, Otto. (2011). *The crisis manager*. 2 uppl. New York: Routledge

Lindqvist Grinde, Janne (2008). *Klassisk retorik för vår tid*. Lund: Studentlitteratur AB

Merriam, Sharan B (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur

Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red) (2012) *Medierna och demokratin* (Andra upplagan). Lund: Studentlitteratur

Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela (2014) *Massmedier. Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet* (Den 11e helt omarbetade upplagan) Stockholm: Ekerlids

Östbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut & Larsen, Leif Ove (2003). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber.

Empirisk material

lulucartersweden (2017). *Timell = TV4's egen Harvey Weinstein #metoo* [instagram]. 2017-10-13 <https://www.instagram.com/lulucartersweden/> [2017-11-30]

TV4 gruppens VD: Därför avslutar vi allt samarbete med Timell (2017) [video]. TV4 nyheterna (2017-10-23)

<http://www.tv4.se/nyheterna/klipp/tv4-gruppens-vd-darför-avslutar-vi-allt-samarbete-med-timell-3940776> [2017-11-30]

TV4:s VD: "Inget som pekar på att Martin Timell kommer jobba för TV4 igen" (2017) [video]. TV4 nyhetsmorgon (2017-10-21)

<http://www.tv4.se/nyhetsmorgon/klipp/tv4s-vd-inget-som-pekar-på-att-martin-timell-kommer-jobba-för-tv4-igen-3940513> [2017-11-30]

Övriga referenser

Eriksson, Mats (2014). *En kunskapsöversikt om krishantering, kriskommunikation och sociala medier*. Sundsvall: Tillgänglig på:

<http://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:767554/FULLTEXT01.pdf>

Förundersökning inledd mot Martin Timell (2017) [video]. TV4 nyheterna (2017-10-31)

<https://www.tv4play.se/program/nyheterna/3942142> [2017-12-07]